

י"ג אדר ב'	כניסת שבת	יציאת שבת
17: 12	18: 28	18: 28
17: 34	18: 30	18: 30
17: 23	18: 30	18: 30
17: 34	18: 30	18: 30

אילן של יצהק

פרשת "ויקרא" שבת "זכור"

חכמנו ז"ל תקנו, שהחל מהשבת שלפני ראש חודש אדר ועד לראש חודש ניסן, יקראו בכל שבת אחת מ"ארבע פרשיות", ואלו הן: פרשת שקלים, פרשת זכור, פרשת פרה, ופרשת החודש. בשבתות אלו, מלבד הקריאה שקוראים בתורה את פרשת השבוע, מוסיפים קריאה אחת מ"ארבע הפרשיות" בעליית המפטיר.

בכל שנה, בשבת שקודמת ליום הפורים, העולה לתורה לעליית מפטיר קורא את פרשת זכור:

"זכור, את אשר-עשה לך עמלק, בדרך, בצאתכם ממצרים. אשר קרף בדרך, ויזנב בך כל-הנפשות אחריו--ואתה, עין ויגע; ולא ירא, אלקים. והיה בהניח ה' אלקיך לך מפל-איביו מסביב, בארץ אשר ה'-אלקיך נתן לך נחלה לרשתה--תמחה את-זכר עמלק, מתחת השמים; לא, תשכח." (דברים, כ"ה, י"ז-י"ט)

עמלק אחראי לעוון נורא שלא מצאנו דוגמתו בשאר אומות העולם. הפגיעה העמוקה ביותר שנעשתה בבריאה בכבוד שמים. ומצווה מן התורה לזכור את מה שעשה עמלק לעם ישראל בצאתם ממצרים.

ומה עשה ומה עולל שהדברים מגיעים עד כדי כך שנצטוונו להכרית את זרעו ואת שמו עד סוף כל הדורות!?

התשובה היא: "אשר קרף בדרך"!!! ומפרש רש"י בשלושה אופנים:

א) לשון מקרה - כל נס שאתה מספר לו, כל השגחה פרטית, בא עמלק ואומר לך: זה היה במקרה. ב) לשון קרי וטומאה, שהיה מטמא את עמי"ם מהקדושה שלו. ג) לשון קור - עמלק במלחמתו בישראל לא נלחם על שטח, טריטוריה או ערך אחר, מאחר שלבני ישראל לא היתה כזאת בימים האלו, אלא בא להילחם אך ורק לקרר!!! לקרר את פחד האומות לכל יראו מהשם יתברך! לקרר את הרעדה שאחזה בעמים מבני ישראל! ולקרר את עם בני ישראל מיראת השם יתברך!

כשאומות העולם שמעו על הנסים שעשה הקב"ה לבני ישראל, חיל ופחד נפל עליהם, והיו יראים להילחם בישראל. אולם עמלק, לא התרשם כלל, ולהפך; ההתגלות האלוקית הברורה הזאת לא הרתיעה אותו והוא יצא להילחם בישראל.

אחת המטרות של עשר המכות הייתה ש"כל בְּרוּאי מְעָלָה וּמָטָה יְעִידוּן וְיִגִּדוּן בְּלִם בְּאָחַד ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד", ויכירו כי ה' הוא האלוקים, כל יכול, ושולט בכל המתרחש. אין טבע, רק מה שיחליט ה' הוא שיהיה.

זהו הלימוד העיקרי העובר כחוט השני בכל מכות מצרים; ברצונו - מים אינם מים אלא דם; עפר אינו עפר אלא כינים; גשם אינו גשם אלא ברד; והאור - אינו מפציע בהכרח כל בוקר. רק מה שהשם יתברך, בורא העולם רוצה הוא שיהיה, גם בניגוד לטבע העולם.

אולם, בני העם העמלקי התכחשו לעובדה זו. חז"ל הביאו רמז למהותם - עמלק בגמטריא "ספק" ובחילוף אותיות - "לעקם". לדעת העם העמלקי, אין כוח עליון בעולם, והכל מתרחש במקרה: "במקרה" לקו המצרים בעשר מכות, "במקרה" יסוף לפניהם ברגע שבו הם הגיעו אליו. עמים אחרים נחרדו מקריעת ים סוף, ולעומתם, הסביר עמלק שמדובר באסון טבע בלבד, ובצורה מקרית ומוזרה טבעו המצרים וצללו בים כמו אבן במים אדירים. גישתו שכל המאורעות אשר התרחשו בכל המהלך האדיר והמפעים הזה, הם אוסף מקרים נטולי משמעות וכיוון, ושאין קשר כלשהו בין מאורעות המתרחשים בעולם. כל מאורע אינו אלא "מקרה", אין הוא נובע מרצון ההשגחה העליונה, אלא הוא תוצאה של "גורל עיוור". עמלק לא האמין בהשגחה, ולכן, לא היה מה שימנע ממנו לנסות ולהתנכל לישראל.

הרב שמשון רפאל הירש זצ"ל מבאר שבעלי הדעה הסוברת שהכל מתרחש במקרה הינם שורש הרע בעולם, ואין אמת או מוסר פנימי שעוצר בעדם מלבצע את זממם, גם אם הוא רע מאד.

המן, בן בנו של עמלק, אימץ היטב גישה זו! ומרדכי גילה את הדברים: "ויגד-לו מְרֻדְכֵי, את-כָּל-אֲשֶׁר קָרְחָהּ" (אסתר ד', ז'), ומסבירים חז"ל: מרדכי אמר להתנד: לך אמור לה (לאסתר), בן בנו של קרהו בא עליכם, שנאמר: "אֲשֶׁר קָרַף בְּדֶרֶךְ" (דברי כ"ה, י"ח). "אידיאולוגיה" זו היא ירושתו מאבי אביו - עמלק. כאמור, לעם העמלקי יש זכות יוצרים על שיטה זו. אשר גם הוריש אותה לשונאי ישראל המצויים בכל הדורות.

מנגד ניצב בגאון היהודי, שסירב לכרוע ולהשתחוות להמן ולשיטתו. מרדכי היהודי האמין בהשגחה עליונה המכוונת את כל המעשים והמאורעות. "ויבְּכָל-יוֹם וְיוֹם--מְרֻדְכֵי מִתְהַלֵּךְ, לְפָנֵי חֵצֵר בֵּית-הַתְּשֻׁבִים: לְדַעַת את-שְׁלוֹם אֶסְתֵר, וּמַה-יַעֲשֶׂה בָּהּ." (ב', י"א).

תקופה ארוכה למדי, במשך כארבע-חמש שנים התהלך מרדכי לפני חצר הארמון. ומדוע נהג כך? מרדכי אמר בלבו: 'לא אירע לצדקת זו שתילקח לנוכרי, אלא שעתידה לקום להושיע לישראל'. לפיכך היה מחזר לדעת מה יהיה בסופה (רש"י שם).

מרדכי צעד, בהתאם לשיטת אבותיו היהודים, בדרך האמונה שאין מקריות בעולם, הכול מחושב ומתוכנן היטב בהתאם לתכנית האלוקית. אמנם לא תמיד היא מתגלה לעינינו בשר ודם על מה ולמה אירע מאורע פלוני, אולם במרוצת הזמן יתגלה פשר הדבר.

מבט מעמיק על מגילת אסתר, מציב לפנינו את העובדה, שתהליכים גדולים ומופלאים מתרחשים בתוככי המסגרות הטבעיות. שבתוך ההסתר, קיימת השגחה עליונה המכוונת את הכל.

את המאורעות שקדמו לנס פורים נוכל לדרג בשלושה שלבים:

אירוע ראשון: "בשנת שלוש, לְמַלְכוֹ, עֲשָׂה מִשְׁתָּה, לְכָל-שָׂרֵי וְעַבְדָּיו: " (א', ג'). הדבר שהתגלגל מהמשתה הוא שהמלכה ושתי נידונה למוות. הרמב"ם בפירושו למגילת אסתר אומר שכאשר הגיעו שליחי המלך להביאה, נעמדה ושתי ונטלה המראה כדי להתקשט. אלוקים הכעיר את פניה, ובין שתי עיניה במצח, צמח לה משהו בולט או צרעת, והיא הייתה רואה את מה שבפניה, וחברותיה לא ראו כלום והיו תמהות על כך שהיא רואה ואין לה כלום, ולכן קצף המלך מאוד, כי לא הייתה סיבה לאי בואה. לאחר מותה, חיפשו מועמדת אחרת במקומה, וקיבצו נערות מכל רחבי המדינה, ובשנת שבע למלכות אחשוורוש נלקחה אסתר לבית המלכות.

שורה של מאורעות אלו חופפים פרק זמן של כארבע שנים. **אירוע שני:** "בַּיָּמִים הָהֵם, וּמְרֻדְכֵי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר-הַמֶּלֶךְ; קֶצֶף בְּנִתּוֹן וְתָרַשׁ שְׁנֵי-סְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ, מִשְׁמֵרֵי הַסֵּף, וַיִּבְקְשׂוּ לְשַׁלַּח דָּ, בְּמֶלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֶשׁ" (ב', כ"א). אסתר גילתה לאחשוורוש את הניסיון להתנקש בחייו בשם מרדכי: "וַיִּבְקַשׁ הַדָּבָר וַיִּמְצָא, וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל-עֵץ; וַיִּכְתֹּב, בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים--לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ." (ב', כ"ג). באופן מפתיע, מרדכי לא קיבל שכר או עיטור כלשהו מהמלך, והדברים נותרו מונחים בספר לפני המלך עד לשעה היעודה.

אירוע שלישי: "אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, גָּדַל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֶשׁ את-הַמֶּן. " (י"ג, א'), ו"כָּל-עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ, כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהֶמֶן--כִּי-כֹן, צָנָה-לוֹ הַמֶּלֶךְ; וּמְרֻדְכֵי--לֹא יִכְרַע, וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה." (שם, ב')

ומכאן התגלגלה בקשתו המן להשמיד את כל היהודים.

לפנינו שלשה מאורעות הרחוקים זה מזה בזמן ורחוקים גם עניינית. והנה, תוך פרק זמן קצר, מאורעות אלו מתחברים, החוליות הרחוקות מתקרבות, והיד המכוונת ממרום מלכדת את כולן לשרשרת אירועים, המובילה לתשועת ישראל. **אך הכל בזכות - התשובה והתפילה!**

כשמרדכי מבקש ממנה "לְבוֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ לְהִתְחַנֵּן" (ד', ח'), היא מצווה עליו: "לֵךְ פְּנוֹס את-כָּל-הַיְּהוּדִים הַנִּמְצְאִים בְּשׁוֹן, וְצוּמוּ עֲלֵי וְאֶל-תֹּאכְלוּ וְאֶל-תְּשֻׁתוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם--גַּם-אֲנִי וְנַעֲרָתִי, אֲצוּמוּ כֹן;" (ד', ט"ז) אסתר יודעת היטב **שתשובה ותפילה** הן הערובה להצלחתה בבית המלך.

היא יודעת שהכל ביד ה'.
ואכן עוד טרם בואה אל המלך, ניכרת העזרה משמים.

העם מתאחד ומתפלל, והקב"ה שולח את המלאך הממונה על השינה, להדיר את שנתו של המלך. פתאום נזכרים וקוראים לפניו מספר הזיכרונות על טובתו של מרדכי. בינתיים המן שהיה מאושר, בגלל שהתוכנית שלו הצליחה מעבר למשוער, אחשוורוש חתם על תכניתו להשמדת היהודים ובחצר ביתו כבר הוצב עמוד תליה לתלות עליו את מרדכי שגוא נפשו והוא המשנה למלך - מזומן כעת באישון ליל אל אחשוורוש להתייעצות דחופה.

המלך אומר להמן: "אני רוצה לשמוע את המלצתך, איזה כבוד להעניק לאיש שאני רוצה לכבד".

המן: "יילבישהו בבגדי המלך, ירכיבהו על סוס של המלך ברחובות הבירה, ויקרא לפניו: 'ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו!'". המן היה בטוח שהמלך מתכוון אליו, האם יש מישהו אחר שהמלך כל כך אוהב!?

הוא המתין להמשך הוראותיו של המלך, ואז זה הגיע -

המלך: "המן, לפיך עשה את כל מה שאמרת לי... מרדכי! אתה תהייה זה שתלביש אותו ותרכיב אותו על הסוס ותקרא לפניו 'ככה...'".

המן בהלם, מנסה להתחמק: "איזה מרדכי!"

המלך: "מרדכי היהודי!"

המן: "יש הרבה יהודים בשם מרדכי".

המלך: "מרדכי היהודי שיושב תמיד בשער ארמון המלוכה".

המן: "אה, מרדכי זה, לא חשבתי שאתה מתכוון אליו. בשבילו די בסיבוב קצר בעיר אחרת, לא בעיר הבירה, אין צורך ביותר מזה."
המלך: "עשה למרדכי היהודי כל מה שיעצתי!"

חז"ל מתארים: "באותה שעה נבהל המן". המן הבין שהגלגל התהפך. עד עכשיו הוא היה למעלה ומרדכי וכל היהודים למטה, אבל כעת, התהפך משוה. "ויהפוך הוא, אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם". המן היה מתוסכל, מיואש, אומלל. להמן לא נותרה כל ברירה, הוא הלך לבית המדרש שבו מרדכי למד תורה עם התלמידים, לקח אותו לבית המרחץ כמו עבד שמשרת את אדונו, הלביש אותו בבגדי מלכות, והרכיב אותו על הסוס ברחובות עיר הבירה כשהוא צועד לפניו וקורא: "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו". כל היהודים רואים ואינם מאמינים, מהפכה שלא תאמן! תארו לכם את נסראללה וחמינאי מובילים סוס שעליו רכוב צדיק הדור, ושרים לכבודו.

והשאלה הגדולה היא: האם המן שינה את האסטרטגיה שלו בעקבות המהפך הגדול? האם המן ניגש אל המלך ואמר לו: "אדוני המלך, הייתה לי טעות, העצה שנתתי להרוג את היהודים - אולי כדאי לשקול אותה מחדש. וכל מה שאמרתי על היהודים שהם רעים ובטלנים, האמת - טעיתי". האם המן ניסה לעשות משוה כדי לעצור את הגלגל, להציל את עצמו? לא, ממש לא. לא היה לו האומץ לכך. הוא חזר לביתו מושפל, ומספר שם: "את, פל-אָפֶּר קָהוּ" - הוא עדיין בשלו, הכול מקרה. אך חכמיו משיבים לו ואומרים: **אין מזל לישראל - ישראל מעל המזל, הכול משמים.** ומייעצים לו לשבור את העץ, אך הוא בשלו - כל זה מקרה וממתין להזדמנות לתלות את מרדכי.

בעקשנותו ובטיפשותו זו, הכין לנו המן את החגיגה השנתית הגדולה ביותר, שאנחנו חוגגים כבר יותר מאלפיים ושלוש מאות שנה.

מה היה דרוש כדי שהמן יציל את עצמו? יוותר על הכבוד! כולנו טועים לפעמים, רואים תמונה לא נכונה ועל פיה מחליטים החלטה שגויה. האם יש לנו די אומץ וכנות להודות בטעות, לסגת מדעה שלחנו עליה ולשנות עמדה שהיינו מזהים אותה רק משום שגילינו שטעינו?

אדם שמסוגל לוותר על האגו, על "אני אמרתי", ללכת באומץ עם האמת גם כשהיא לא נעימה, ולהכין ראש בפני הצדק והישר - בסופו של דבר ירוויח חיים של שלמות פנימית, והדרך הזו טוביל אותו אל היעדים שנכונו לו ואל ההישגים שנועדו בשבילו. (ותן חלקנו)

העם ממשיך להתפלל, והמלאכים נשלחים לעזרתם, ונס פורים מאיר: במשנתה היין אומרת אסתר: "איש צר ואָוִיב, הָמָן הָרַע הָזֶה; " (ז', ו'). אחשוורוש רותח, יוצא אל הגינה להירגע, שב לביתו, וכעסו גדל שבעתיים בראותו את המן נופל על מיטת אסתר. המן מנסה לקום, אך נדחף על ידי מלאך שוב שוב אל המיטה. חרבונו שהיה בסוד תכנית תליית מרדכי, הזדמן, "במקרה" לשם באותו רגע על ידי ההשגחה העליונה, והוא מצביע על העץ הגבוה הנראה מחלון בית המלך. ראיית העץ מזרזת את ההחלטה כיצד יש לפתור את מזימת המן, וההחלטה זו מתקבלת ללא צורך להביא את הדבר לדיון בפני השרים, ב"זכות" שינוי החוק שיום המן לפני הריגתו ושתי.

אך יחד עם זאת, יש להבין; לא היה ביכולתו של המן להתנכל לעם ישראל, אלא אם כן היה קיים רקע רוחני שיאפשר זאת!

הרקע שעל גביו יכלה לצוץ מזימה שטנית זו של המן, היא העובדה שעם ישראל באותה עת היה חסר אחדות, מפולג ובתהליך מואץ לאבד את זהותו. ממש כדברי ההסבר של המן עצמו, בבואו להעלות לפני המלך את הצעתו השטנית והשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים: "ויאמר המן, לְמַלְךְ אֲחָשֻׁרוֹשׁ-יִשְׁנֹן עִם-אֶחָד מִפְּגַר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים, בְּכָל מִדִּינוֹת מְלֻכּוֹתָא; וְדִתֵּיהֶם שְׁנוֹת מִכְּל-עַם, וְאֶת-דִּתֵּי הַמֶּלֶךְ אֵינֶם עֹשִׂים, וְלְמַלְךְ אֵין-שׁוּהָ, לְהֵיחָס. אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב, קִתְּבָ לְאֶבְדָּם; " (ג', ח'ט')

רבי שלמה קלוגר זצ"ל פרש פסוקים אלו בדרך צחות, וכך אמר: המן אמר "יִשְׁנֹן עִם", עם זה הוא עם ישראל, ולפי צויו של ה' יתברך, צריכים הם להיות "אֶבְדָּם", כלומר: באחדות. אולם, הם אינם עושים זאת, אלא אין ביניהם אחדות כלל, כפי שממשיך הפסוק ואומר: "מִפְּגַר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים". מלבד זאת, "וְדִתֵּיהֶם" צריכות להיות "שְׁנוֹת מִכְּל-עַם", אבל הם "וְאֶת-דִּתֵּי הַמֶּלֶךְ", שהוא מלך מלכי המלכים - "אֵינֶם עֹשִׂים". ולכן, "וְלְמַלְךְ" - מלך מלכי המלכים, "אֵין-שׁוּהָ, לְהֵיחָס", מכיוון שגם הקדוש ברוך הוא כועס עליהם ורוצה להענישם בשל מעשיהם. ומשום כך, "אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ" - הקדוש ברוך הוא, "טוֹב" - להענישם, "יִקְתָּב לְאֶבְדָּם" - יניח לשונאיהם לכתב את הגזרה ולאבד אותם. (ומתוק האור)

חוסנו של עם ישראל טמון בשמירה הקפדנית על קשריו עם הבורא באמצעות קיום התורה ומצוותיה, ומאחר שקשר זה נראה היה כרוץ בתקופה זו (בלשון המעטה), כמעט שניתנה רשות למשחית לפגוע בהם.

וכך מבאר הבעש"ט הקדוש זיע"א, את דברי התנא באבות (פ"ב מ"א): "דַּע מַה לְמַעְלָה מִמְּךָ - כל מה שקורה למעלה זה 'ממך'". כי אתה הקובע כיצד תהיה ההנהגה.

כאמור, מרדכי ואסתר הבינו זאת! הם הבינו שהמהפך הפתאומי הזה - משוויון זכויות והתערות בחי פרס ומדי, לגֵזֶרֶת ההשמדה הנוראה - הוא איתות חד מלמעלה. לכן, הם פנו בראש ובראשונה לכיוון **האחדות הזעקה והתשובה.** הם עוררו את היהודים **לתשובה ולתפילה לבוא עולם.** רק אחר-כך התפנו לעסוק בדרכים הטבעיות לביטולה של הגֵזֶרֶת. ונמצא שהכוח שעמד לכלל ישראל בעת הצרה הגדולה היה **כוח הצום והתשובה, כוח התפילה והזעקה, וכוח קבלת עול התורה הקדושה.** זה מה שהכריע את המן הרשע ימח שמו וזכרו עם כל השונאים.

פורים מלמד אותנו שגם תהליכים הנראים כטבעיים מנווטים למעשה על-ידי ההשגחה העליונה. הקב"ה הוא הנותן לנו כוח לעשות חיל, ואם אנחנו רואים שפתאום אין הברכה שרויה במעשי ידינו, אי-אפשר להסתפק בחיפוש הסברים טבעיים, חברתיים, פוליטיים או צבאיים, אלא צריך לחזק את הקשר עם הקב"ה, כדי להשיב לנו את ברכתו.

תורתנו קובעת שכאשר צרה מתרגשת על עם-ישראל ממש כמו בימים אלה, אסור לתלות את הדבר בגורל העיוור או במקריות. חייבים להבין שזה איתות משמים, איתות שצריך לעורר לתשובה ולתיקון המעשים. ודאי שצריך לפעול באמצעים הביטחוניים והמדיניים, אבל חשוב הרבה יותר להחזיר לנו את הברכה האלוהית. זאת אפשר להשיג רק על-ידי חיזוק היהדות, אחדות (ולך כנוס את כל היהודים!) וביצור החיבור לאבינו שבשמים על ידי חיזוק 'אמצעי הביטחון' הרוחניים - הנחת תפילין, מזוזות כשרות, צדקה, תפילה, אמירת כמה פרקי תהילים בכל יום וכדומה.

בימי מרדכי ואסתר זכה עם ישראל לתשועה בזכות חזרתו בתשובה. עם ישראל היה **שותף לנס פורים והיה ראשון בהנעתו.** וכך התווה לדורות, שכאשר ישראל הולכים בדרך התורה והמצוות, נפתחים לפנינו שערי שמיים. אין לך מזל גדול וטוב מזה.

פעמים, ששיגרת החיים משכיחה מאתנו את הכוח העצום שיש באמתחתנו וישמו 'תפילה'. לעיתים אנו נקלעים לדילמות חיים שונות, חלקן פשוטות וחלקן מסובכות יותר, וכדי לפתורן אנו מתרוצצים אנה ואנה אחר עצות ופתרונות. בסיפור שלפנינו ניזכר ונשנן, שלעולם אל לנו להזניח את כלי הנשק הטוב ביותר - חרב אבותינו שמתאים לכל צרה ומצוקה - התפילה.

סח הגאון **רבי משה סולובייצ'יק זצ"ל:** "חייב אדם להאמין באמונה שלימה, שבאיזה מצב שיהיה, תפלתו נשמעת, ויש לה הכח לפעול ישועות!" פעם שוחח עם חולה שהרופאים התייאשו ממנו ואמר לו: "כתוב בתהלים (קכא, ב) 'עֲזָרִי, מַעַם ה', עֲשֵׂה, שְׁמִים וְאָרָץ". ולכאורה היה מספיק אם יכתב "עוזרי מעם ה'" ולא יזוה צורך הוסיף דוד המלך "עושה שמים וארץ"! אלא הביאור הוא, שהרי שמים וארץ ברא הקב"ה יש מאין. ולומדים מכאן שאפילו אם על פי הטבע לא רואים שום אפשרות להצלתו, בכל זאת אפשר לפעול ע"י התפילה ולבקש ממי שברא שמיים וארץ, שישלח לו את עזרתו בבחינת יש מאין.

בדרך זו המשיך הגרי"מ והסביר את גדלותו של יהושע שהעמיד חמה ממחלכה. אינטי דעלמא סבורים כי גדלותו של יהושע היתה בכוחו להעמיד את החמה. אבל לאמיתו של דבר יש לראות את גדלותו של יהושע בכך שהתפלל וביקש כזה דבר שהוא נגד טבעו של עולם. שהרי לאנשים מן השורה לא יעלה כלל על מחשבתם להתפלל על דבר כזה. ואילו מעלתו של יהושע היתה לבקש על זה כמו שאנו מבקשים על דבר רגיל. לפי שהיתה ליהושע השגה כי ביכולתו של הקב"ה לשנות את הטבע כרצונו ואשר בכוחה של תפלה לפעול אף זאת, ומכח אמונתו הגדולה בזה זכה שתמלא בקשתו.

שלוש מצוות בתורה עוסקות בעמלק. הראשונה, מצוות עשה - **לזכור את אשר עשה לנו עמלק,** שנאמר (דברים כה, יז): "זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמַלְק בְּיָדְךָ בְּצֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם." השנייה - מצוות לא תעשה, **שלא לשכוח את אשר עשה לנו,** שנאמר (שם יט): "לא תִשְׁכַּח". השלישית - מצוות עשה, **למחות את זרעו של עמלק מן העולם,** שנאמר (שם יט): "וְהָיָה בְּהִנָּח ה' אֶלְוֵהֶיךָ לָךְ מִכָּל אִיבֵיךָ מִשָּׁבִיב בְּאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ יְהִי לְרֵשֶׁתְּךָ, תִּמְחָה אֶת זֵכַר עֲמַלְק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם."

אף בדורותינו, יכולים אנו לקיים את מצוות מחיית עמלק במלא הידור; על פי תורת הקבלה, עמלק הוא מציאות רוחנית נצחית, ככל סיפורי וציווי התורה שנצחיים הם, והם הוראה לכל יהודי בכל מקום ובכל זמן.

"עמלק" זה ה"סטרא אחרא" - הצד האחר. עמ"י בא לבשר לעולם את בשרת האמונה, ואילו עמלק מנסה לחליש את האמונה.

על כך בכל מצוה ומצוה שאיש יהודי מקיים כראוי בהתלהבות, הרי הוא מקיים בכך מצוות מחיית עמלק בהידור רב! **אחר שאין לך מחיית עמלק גדולה יותר ממחיית מורשתו הרוחנית שתמציתה מלחמתו הכבירה בקיום המצוות.** לכן כשיהודי עושה ההיפך ממעשה עמלק, ומקיים מצוות ה' בהידור ומתוך שמחה והתלהבות, הרי הוא מקיים בכך את מה שכתוב בתורה 'מחה תמחה את זכר עמלק' בכל הפרמטרים האפשריים.

לע"נ **אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל**
ולב"ע ב' עבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ **ר' יצחק בר' נסים מזרחי ז"ל**
ולב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.